

Niezwykłe cmentarzysko w Sadowiu

14 listopada 2020

Cmentarzysko w Sadowiu koło Opatowa (zob. W neolitycznym grobowcu pod Kielcami znaleziono zabytek z Bliskiego Wschodu) zostało odkryte przypadkiem w 2015 roku, przez jednego z mieszkańców, który w trakcie prac rolnych natknął się na zalegające w ziemi kamienie. W trakcie ich usuwania odsłonił komorę grobową oraz znajdujące się w niej kości ludzkie i fragmenty glinianego naczynia.

O swoim odkryciu powiadomił Urząd Konserwatorski w Sandomierzu, który zlecił Instytutowi Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego badań wykopaliskowych. W trakcie 6 sezonów badawczych odkryto łącznie 28 grobów pochodzących z późnego neolitu (od początku do połowy III tys. przed Chrystusem). Dwadzieścia trzy z nich należało do tzw. kultury amfor kulistych, a dwa można wiązać z kulturą złocką. Prace wykopaliskowe prowadzi tam doktor Wojciech Pasterkiewicz z Katedry Archeologii Pradziejowej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Groby kultury amfor kulistych odkryte i zbadane w Sadowiu zawierały pochówki ludzkie oraz zwierzęce, zarówno szkieletowe jak i ciałopalne. Groby ludzkie miały charakter pochówków w jamach z dodatkowymi elementami konstrukcyjnymi, jak bruki, kamienne skrzynie lub obstawy. W ich wnętrzach znajdowano zbiorowe szczątki ludzkie, szkielety wtórnie naruszone, często z brakującymi kośćmi lub przemieszane, poddane zabiegom rytualnym. Groby zwierzęce zawierały najczęściej szczątki bydła lub świni, często w towarzystwie konstrukcji kamiennych. W odniesieniu do tej grupy obiektów używa się określenia jamy ofiarnicze, gdyż znajdowały się w nich szczątki zwierząt poświęcone zmarłym. Wyposażenie znajdujące w grobach, zarówno ludzkich jak i należących do zwierząt, składało się głównie z

naczyń, często niekompletnych należących do kultury amfor kulistych, zabytków krzemiennych-jak dłuta i siekierki oraz ozdób z bursztynu.

Prawidłowością stwierdzoną w trakcie badań w Sadowiu jest występowanie grobów w skupiskach, w których na jeden grób ludzki dwa lub trzy kolejne to zwierzęce. Ze względu na swój zasięg i liczbę odkrytych grobów cmentarzysko w Sadowiu jest jednym z największych w całym zasięgu kultury amfor kulistych.

Autor: Wojciech Pasterkiewicz z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Źródło: KopalniaWiedzy.pl